

EUROPSKA UNIJA

EUROPSKI PARLAMENT

VIJEĆE

Bruxelles, 15. svibnja 2019.
(OR. en)

2018/0104 (COD)

PE-CONS 70/19

**JAI 228
FRONT 85
VISA 45
FAUXDOC 19
IA 85
FREMP 30
CODEC 559**

ZAKONODAVNI AKTI I DRUGI INSTRUMENTI

Predmet: UREDBA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje

UREDJA (EU) 2019/...
EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od ...

**o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica
gradana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije
i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 21. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljedivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom²,

¹ SL C 367, 10.10.2018., str. 78.

² Stajalište Europskog parlamenta od 4. travnja 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od ...

budući da:

- (1) Ugovorom o Europskoj uniji (UEU) odlučeno je da se olakša slobodno kretanje osoba, a da se pritom osigura zaštita i sigurnost naroda Europe, uspostavljanjem područja slobode, sigurnosti i pravde, u skladu s odredbama UEU-a i Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).
- (2) Građanstvo Unije svakom građaninu daje pravo na slobodno kretanje, podložno određenim ograničenjima i uvjetima. To se pravo provodi na temelju Direktive 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹. Člankom 45. Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja“) također se predviđa sloboda kretanja i boravka. Sloboda kretanja podrazumijeva pravo napuštanja država članica i ulaska u njih uz važeću osobnu iskaznicu ili putovnicu.
- (3) Na temelju Direktive 2004/38/EZ države članice svojim državljanima izdaju i produljuju osobne iskaznice ili putovnice u skladu sa svojim nacionalnim pravom. Nadalje, ta Direktivom predviđeno je da države članice od građana Unije i članova njihovih obitelji mogu zahtijevati da se prijave kod nadležnih tijela. Države članice dužne su građanima Unije izdati potvrdu o prijavi u skladu s uvjetima iz te direktive. U skladu s tom direktivom države članice dužne su izdati i boravišne iskaznice članovima obitelji koji nisu državljeni države članice te na zahtjev izdati isprave kojima se potvrđuje stalni boravak i izdati iskaznice stalnog boravka.

¹ Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 1612/68 i stavljaču izvan snage direktiva 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL L 158, 30.4.2004., str. 77.).

- (4) Direktivom 2004/38/EZ predviđeno je da države članice mogu donijeti potrebne mjere radi odbijanja, ukidanja ili opoziva prava koja proizlaze iz te direktive u slučaju zlouporabe prava ili prijevare. Krivotvorene isprave ili pogrešno predstavljanje materijalnih činjenica o uvjetima povezanima s pravom na boravak prepoznati su kao tipični slučajevi prijevare u okviru te direktive.
- (5) Postoje velike razlike u razinama sigurnosti nacionalnih osobnih iskaznica koje izdaju države članice i boravišnih dozvola za građane Unije koji borave u drugoj državi članici i članove njihovih obitelji. Te razlike povećavaju rizik od falsificiranja i krivotvorena isprava te dovode i do praktičnih poteškoća za građane kada žele ostvariti svoje pravo na slobodno kretanje. Statistički podaci europske mreže za analizu rizika od krivotvorena isprava pokazuju da se broj slučajeva krivotvorenih osobnih iskaznica s vremenom povećao.
- (6) U svojoj komunikaciji od 14. rujna 2016. naslovljenoj „Povećanje sigurnosti u svijetu mobilnosti: bolja razmjena informacija u borbi protiv terorizma i jače vanjske granice“ Komisija je istaknula da su sigurne putne i osobne isprave ključne za nedvojbeno utvrđivanje identiteta osobe te je najavila da će predstaviti akcijski plan za rješavanje problema krivotvorena putnih isprava. U skladu s tom komunikacijom, poboljšani pristup temelji se na čvrstim sustavima za sprečavanje zlouporaba i prijetnji unutarnjoj sigurnosti koje proizlaze iz nedovoljne sigurnosti isprava, osobito u vezi s terorizmom i prekograničnim kriminalitetom.

- (7) U skladu s akcijskim planom Komisije od 8. prosinca 2016. za jačanje europskog odgovora na krivotvorene putne isprave („akcijski plan iz 2016.”), najmanje tri četvrtine krivotvorenih isprava otkrivenih na vanjskim granicama, ali i na području bez kontrola na unutarnjim granicama, imitiraju isprave izdane u državama članicama i zemljama pridruženima Schengenu. Manje sigurne nacionalne osobne iskaznice koje izdaju države članice dokumenti su koji se najčešće otkriju kao lažni dokumenti koji se koriste za putovanja unutar schengenskog prostora.
- (8) Kako bi se spriječile prijevare povezane s identitetom, države članice trebale bi osigurati da se falsificiranje i krivotvorene identifikacijske isprave te uporaba falsificiranih ili krivotvorenih isprava primjereno sankcioniraju u okviru nacionalnog prava.
- (9) Akcijski plan iz 2016. obradio je rizik od krivotvorenih osobnih iskaznica i boravišnih isprava. Komisija je akcijskim planom iz 2016. i svojim Izvješćem o građanstvu EU-a za 2017. preuzela obvezu analiziranja opcija politike za poboljšanje sigurnosti osobnih iskaznica i boravišnih isprava.
- (10) Prema akcijskom planu iz 2016., za izdavanje vjerodostojnjih i sigurnih osobnih iskaznica potreban je pouzdan postupak registracije identiteta te sigurne „temeljne” isprave kao potpora postupku podnošenja zahtjeva. Komisija, države članice i relevantne agencije Unije trebale bi nastaviti zajedno raditi na tome da temeljne isprave budu manje podložne prijevarama s obzirom na povećanu upotrebu lažnih temeljnih isprava.

- (11) Ovom Uredbom ne zahtijeva se od država članica da uvedu osobne iskaznice ili boravišne isprave ako one nisu predviđene njihovim nacionalnim pravom niti se utječe na nadležnost država članica da na temelju nacionalnog prava izdaju druge boravišne isprave koje su izvan područja primjene prava Unije, na primjer boravišne iskaznice koje se izdaju svim osobama koje borave na državnom području neovisno o njihovu državljanstvu.
- (12) Ovom se Uredbom države članice ne sprečava da za potrebe identifikacije na nediskriminirajući način prihvaćaju druge isprave osim putnih isprava, kao što su vozačke dozvole.
- (13) Za identifikacijske isprave izdane građanima čija su prava na slobodno kretanje bila ograničena u skladu s pravom Unije ili nacionalnim pravom i na kojima se izričito navodi da se ne mogu koristiti kao putne isprave ne bi trebalo smatrati da su obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe.
- (14) Za putne isprave koje su skladu s dijelom 5. dokumenta 9303 Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO) o strojno čitljivim putnim ispravama (sedmo izdanje, 2015.), a koje ne služe za identifikaciju u državama članicama izdavateljicama, kao što je putna iskaznica koju izdaje Irska, ne bi trebalo smatrati da su obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe.

- (15) Ova Uredba ne utječe na to kako će države članice u ostale svrhe upotrebljavati osobne iskaznice i boravišne isprave s funkcijom elektroničke identifikacije i ne utječe na pravila utvrđena Uredbom (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća¹, kojom se predviđa uzajamno priznavanje elektroničke identifikacije pri pristupanju javnim uslugama u cijeloj Uniji te pomaže građanima koji se sele u drugu državu članicu tako što se njome zahtijeva uzajamno priznavanje sredstava elektroničke identifikacije pod određenim uvjetima. Poboljšane osobne iskaznice trebale bi osigurati lakšu identifikaciju i doprinijeti boljem pristupu uslugama.
- (16) Zbog pravilne provjere osobnih iskaznica i boravišnih isprava države članice dužne su za svaku vrstu isprave obuhvaćenu ovom Uredbom upotrijebiti pravilan naziv. Kako bi se olakšala provjera isprava obuhvaćenih ovom Uredbom u drugim državama članicama, na njoj bi se trebao nalaziti naziv isprave na barem još jednom službenom jeziku institucija Unije. Ako države članice za osobne iskaznice već koriste uvriježene nazive osim naziva „osobna iskaznica”, trebale bi moći to i dalje činiti na svojem službenom jeziku ili jezicima. Međutim, u budućnosti ne bi trebalo uvoditi nove nazive.

¹ Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (SL L 257, 28.8.2014., str. 73.).

- (17) Sigurnosna obilježja potrebna su kako bi se provjerila autentičnost isprave i utvrdio identitet osobe. Uspostava minimalnih sigurnosnih standarda i uključenje biometrijskih podataka u osobne iskaznice i boravišne iskaznice članova obitelji koji nisu državljeni države članice važni su koraci zbog kojih će njihova upotreba u Uniji postati sigurnija. Uključenje takvih biometrijskih identifikatora trebalo bi omogućiti građanima Unije da u potpunosti koriste svoja prava na slobodno kretanje.
- (18) Pohranjivanje prikaza lica i otisaka dva prsta („biometrijski podaci“) na osobnim i boravišnim iskaznicama, kao što je već slučaj kod biometrijskih putovnica i boravišnih dozvola za državljane trećih zemalja, odgovarajuća je kombinacija pouzdane identifikacije i utvrđivanja vjerodostojnosti sa smanjenim rizikom od prijevare, u svrhu jačanja sigurnosti osobnih i boravišnih iskaznica.
- (19) U pravilu, države članice trebale bi radi provjere vjerodostojnosti isprave i identiteta nositelja ponajprije provjeriti prikaz lica, a ako je to potrebno da se nedvojbeno potvrди vjerodostojnost isprave i identitet nositelja, trebale bi provjeriti i otiske prstiju.
- (20) Države članice trebale bi osigurati da u slučajevima u kojima se provjerom biometrijskih podataka ne potvrdi vjerodostojnost isprave ili identitet njezina nositelja kvalificirano osoblje provede obvezni ručnu provjeru.

- (21) Ova Uredba ne predstavlja pravnu osnovu za uspostavu ili održavanje baza podataka na nacionalnoj razini za pohranu biometrijskih podataka u državama članicama, što je pitanje nacionalnog prava koje treba biti u skladu s pravom Unije o zaštiti podataka. Nadalje, ova Uredba ne predstavlja pravnu osnovu za uspostavu ili održavanje centralizirane baze podataka na razini Unije.
- (22) Biometrijski identifikatori trebali bi se prikupljati i pohranjivati na nosaču podataka osobnih iskaznica i boravišnih isprava za potrebe provjere vjerodostojnosti isprave i identiteta nositelja. Takvu provjeru trebalo bi provoditi samo propisno ovlašteno osoblje i samo kada je davanje isprave na uvid propisano zakonom. Nadalje, biometrijski podaci pohranjeni u svrhu personalizacije osobnih iskaznica ili boravišnih isprava trebali bi se čuvati na visoko siguran način i samo do datuma preuzimanja isprave, a u svakom slučaju najdulje 90 dana od datuma izdavanja isprave. Nakon isteka tog razdoblja biometrijski podaci trebali bi se odmah izbrisati ili uništiti. Time se ne bi smjela dovoditi u pitanje nikakva druga obrada podataka u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom o zaštiti podataka.
- (23) Za potrebe ove Uredbe trebalo bi uzeti u obzir specifikacije iz dokumenta 9303 ICAO-a kojima se osigurava globalna interoperabilnost, među ostalim u odnosu na strojnu čitljivost i upotrebu vizualnog pregleda.

- (24) Države članice trebale bi moći odlučiti hoće li na ispravi obuhvaćenoj ovom Uredbom navoditi rod nositelja. Ako država članica na takvoj ispravi navodi rod nositelja, trebalo bi primjenjivati specifikacije iz dokumenta 9303 ICAO-a, odnosno „F”, „M” ili „X”, ili odgovarajuće početno slovo koje se upotrebljava u jeziku ili jezicima te države članice, ovisno o slučaju.
- (25) Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti kako bi se osiguralo da se budući sigurnosni standardi i tehničke specifikacije doneseni u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1030/2002¹ prema potrebi propisno uzimaju u obzir za osobne iskaznice i boravišne iskaznice. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća². U tu svrhu Komisiji bi trebao pomagati odbor osnovan na temelju članka 6. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1683/95³. Prema potrebi, doneseni provedbeni akti trebali bi moći ostati tajni kako bi se spriječio rizik od krivotvorenja i falsificiranja.

¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 1030/2002 od 13. lipnja 2002. o utvrđivanju jedinstvenog obrasca boravišnih dozvola za državljane trećih zemalja (SL L 157, 15.6.2002., str. 1.).

² Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

³ Uredba Vijeća (EZ) br. 1683/95 od 29. svibnja 1995. o utvrđivanju jedinstvenog obrasca za vize (SL L 164, 14.7.1995., str. 1.).

- (26) Države članice trebale bi osigurati da su uspostavljeni odgovarajući i djelotvorni postupci za prikupljanje biometrijskih identifikatora te da su ti postupci u skladu s pravima i načelima utvrđenima u Povelji, Konvenciji Vijeća Europe za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda te Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta. Države članice trebale bi osigurati da primarna briga tijekom postupka prikupljanja bude najbolji interes djeteta. U tu bi svrhu kvalificirano osoblje trebalo pohađati odgovarajuće sposobljavanje o praksama prikupljanja biometrijskih identifikatora prilagođenima djeci.
- (27) U slučaju poteškoća pri prikupljanju biometrijskih identifikatora države članice trebale bi osigurati da su uspostavljeni odgovarajući postupci kojima se poštuje dostojanstvo osobe čiji se biometrijski identifikatori prikupljaju. Stoga bi trebalo u obzir uzeti posebne potrebe povezane s rodnom perspektivom, kao i posebne potrebe djece i ranjivih osoba.
- (28) Uvođenje minimalnih sigurnosnih standarda i standarda za obrasce osobnih iskaznica trebalo bi državama članicama omogućiti da se pouzdaju u autentičnost tih isprava kada građani Unije ostvaruju svoje pravo na slobodno kretanje. Uvođenje pojačanih sigurnosnih standarda trebalo bi javnim tijelima i privatnim subjektima osigurati dostatna jamstva da se mogu osloniti na autentičnost osobnih iskaznica kada ih građani Unije upotrebljavaju za potrebe identifikacije.

- (29) Razlikovna oznaka u obliku dvoslovne oznake države članice koja izdaje ispravu, otisnuta u negativu u plavom pravokutniku i okružena s 12 žutih zvjezdica, olakšava vizualni pregled isprave, posebno kada nositelj ostvaruje pravo na slobodno kretanje.
- (30) Iako je zadržana mogućnost propisivanja dodatnih nacionalnih obilježja, države članice trebale bi osigurati da ta obilježja ne umanjuje učinkovitost zajedničkih sigurnosnih obilježja ili nemaju nepovoljan utjecaj na prekograničnu kompatibilnost osobnih iskaznica, primjerice na sposobnost da osobne iskaznice mogu očitati strojevi kojima se koriste države članice koje nisu izdale osobne iskaznice.
- (31) Uvođenje sigurnosnih standarda u osobne iskaznice i boravišne iskaznice za članove obitelji koji nisu državljeni države članice ne bi smjelo dovesti do nerazmernog povećanja pristojbi za građane Unije ili državljanе trećih zemalja. Države članice trebale bi voditi računa o tom načelu pri objavi poziva za podnošenje ponuda.
- (32) Države članice trebale bi poduzeti sve potrebne mjere kako bi osigurale da se biometrijskim podacima pravilno identificira osoba kojoj je osobna iskaznica izdana. U tu svrhu države članice mogle bi uzeti u obzir prikupljanje biometrijskih identifikatora, posebno prikaza lica, na način da ih izravno unose nacionalna tijela koja izdaju osobne iskaznice.

- (33) Države članice trebale bi međusobno razmjenjivati takve informacije, koje su potrebne za pristup informacijama pohranjenima na sigurnom nosaču podataka, utvrđivanje njihove vjerodostojnosti i njihovu provjeru. Formati koji se koriste za sigurni nosač podataka trebali bi biti interoperabilni, među ostalim i u pogledu automatiziranih graničnih prijelaza.
- (34) Direktiva 2004/38/EZ odnosi se na situaciju u kojoj se građanima Unije ili članovima obitelji građana Unije koji nisu državljeni države članice, a koji nemaju potrebne putne isprave, mora pružiti svaka razumna mogućnost da drugim sredstvima dokažu da su obuhvaćeni pravom na slobodno kretanje. Takva sredstva mogu uključivati identifikacijske isprave koje se upotrebljavaju na privremenoj osnovi i boravišne iskaznice koje se izdaju takvim članovima obitelji.
- (35) Ovom se Uredbom poštjuju obveze utvrđene Poveljom i Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom. Stoga se države članice potiču na suradnju s Komisijom kako bi uključile dodatna obilježja koja osobne iskaznice čine dostupnijima i jednostavnijima za osobe s invaliditetom, kao što su osobe koje imaju oštećenje vida. Države članice trebaju istražiti upotrebu rješenja, kao što su mobilni uređaji za registraciju, za izdavanje osobnih iskaznica osobama koje nisu u mogućnosti posjetiti tijela odgovorna za izdavanje osobnih iskaznica.

- (36) U boravišne isprave koje se izdaju građanima Unije trebalo bi uključiti posebne informacije kojima će se osigurati da su kao takvi prepoznati u svim državama članicama. To bi trebalo olakšati da se građaninu Unije priznaje ostvarivanje njegova prava na slobodno kretanje i prava koja iz toga proizlaze, no usklađivanje ne bi trebalo biti šire od onog što je primjерено za otklanjanje nedostataka postojećih isprava. Države članice mogu odabrati format u kojem se te isprave izdaju i mogle bi ih izdati u formatu koji je u skladu sa specifikacijama iz dokumenta 9303 ICAO-a.
- (37) Kada je riječ o boravišnim ispravama koje se izdaju članovima obitelji koji nisu državljeni države članice, primjерeno je iskoristiti isti format i ista sigurnosna obilježja kako su predviđeni Uredbom (EZ) br. 1030/2002 kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2017/1954 Europskog parlamenta i Vijeća¹. Osim što su dokaz prava na boravak, tim se ispravama njihovi nositelji koji inače podliježu obvezi posjedovanja vize izuzimaju od obveze ishodenja vize ako su u pratnji građanina Unije ili mu se pridružuju unutar područja Unije.
- (38) Direktivom 2004/38/EZ predviđeno je da isprave koje se izdaju članovima obitelji koji nisu državljeni države članice treba nazvati „Boravišna iskaznica za člana obitelji građanina Unije“. Boravišne iskaznice za člana obitelji građanina Unije trebale bi imati standardizirani naslov i oznaku kako bi se olakšala njihova identifikacija.

¹ Uredba (EU) 2017/1954 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2017. o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1030/2002 o utvrđivanju jedinstvenog obrasca boravišnih dozvola za državljane trećih zemalja (SL L 286, 1.11.2017., str. 9.).

- (39) Uzimajući u obzir sigurnosni rizik i troškove koje snose države članice, osobne iskaznice i boravišne iskaznice za člana obitelji građanina Unije koje u dovoljnoj mjeri ne ispunjavaju sigurnosne standarde trebalo bi postupno ukinuti. Načelno, razdoblje od deset godina za postupno ukidanje osobnih iskaznica i pet godina za postupno ukidanje boravišnih iskaznica trebalo bi biti dovoljno za postizanje ravnoteže između uobičajene učestalosti zamjene isprava i potrebe da se otklone postojeći sigurnosni nedostaci u Uniji. Međutim, za iskaznice u koje nisu ugrađena važna sigurnosna obilježja ili koje nisu strojno čitljive, zbog sigurnosnih je razloga potrebno kraće razdoblje postupnog ukidanja.
- (40) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća¹ primjenjuje se u odnosu na osobne podatke koji će se obrađivati u kontekstu primjene ove Uredbe. Potrebno je dodatno odrediti zaštitne mjere koje se primjenjuju na osobne podatke koji se obrađuju, a osobito na osjetljive podatke kao što su biometrijski identifikatori. Ispitanici bi trebali znati da se u njihovim ispravama nalazi nosač podataka na kojem su pohranjeni njihovi biometrijski podaci i kojemu se može pristupiti beskontaktno te bi trebali znati u kojim se sve slučajevima podaci sadržani na njihovim osobnim iskaznicama i boravišnim ispravama upotrebljavaju. Ispitanici bi u svakom slučaju trebali imati pristup osobnim podacima koji su obrađeni na njihovim osobnim iskaznicama i boravišnim ispravama te bi ih trebali moći ispraviti tako da im se izda nova isprava u slučaju da su ti podaci netočni ili nepotpuni. Nosač podataka trebao bi biti visoko siguran, a osobni podaci pohranjeni na njemu učinkovito zaštićeni od neovlaštenog pristupa.

¹ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

- (41) Države članice trebale bi biti odgovorne za pravilnu obradu biometrijskih podataka, od prikupljanja do integracije podataka na visoko sigurnom nosaču podataka, u skladu s Uredbom (EU) 2016/679.
- (42) Države članice trebale bi postupati s posebnim oprezom tijekom suradnje s vanjskim pružateljem usluga. Takva suradnja ne bi trebala isključivati bilo kakvu odgovornost država članica koja proizlazi iz prava Unije ili nacionalnog prava zbog kršenja obveza u pogledu osobnih podataka.
- (43) U ovoj je Uredbi potrebno navesti osnovu za prikupljanje i pohranu podataka na nosač podataka na osobnim iskaznicama i boravišnim ispravama. U skladu s pravom Unije ili nacionalnim pravom i poštujući načela nužnosti i proporcionalnosti, države članice trebale bi moći pohraniti druge podatke na nosač podataka za potrebe elektroničkih usluga ili u druge svrhe koje se odnose na osobnu iskaznicu ili boravišnu ispravu. Obradu tih drugih podataka, što uključuje njihovo prikupljanje i svrhe u koje mogu biti upotrijebljeni, trebalo bi odobriti na temelju prava Unije ili nacionalnog prava. Sve podatke prikupljene na nacionalnoj razini trebalo bi fizički ili logički odvojiti od biometrijskih podataka iz ove Uredbe te bi se ti podaci trebali obrađivati u skladu s Uredbom (EU) 2016/679.
- (44) Države članice trebale bi početi primjenjivati ovu Uredbu najkasnije 24 mjeseca nakon datuma njezina stupanja na snagu. Počevši od datuma početka primjene ove Uredbe države članice trebale bi izdavati samo isprave koje su u skladu sa zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi.

- (45) Komisija bi dvije godine i 11 godina nakon datuma početka primjene ove Uredbe trebala podnijeti izvješće o njezinoj provedbi, među ostalim i o primjerenoosti razine sigurnosti, uzimajući u obzir njezin učinak na temeljna prava i načela u pogledu zaštite podataka. U skladu s Međuinstitucijskim sporazumom o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.¹ Komisija bi trebala provesti evaluaciju ove Uredbe šest godina od datuma početka njezine primjene i nakon toga svakih šest godina na osnovi informacija prikupljenih u okviru specifičnih dogovora o praćenju kako bi procijenila stvarne učinke ove Uredbe i ima li potrebe za dodatnim djelovanjem. Za potrebe praćenja, države članice trebale bi prikupljati statističke podatke o broju izdanih osobnih iskaznica i boravišnih isprava.
- (46) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, to jest unapređivanje sigurnosti i olakšavanje ostvarivanja prava na slobodno kretanje građana Unije i članova njihovih obitelji, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega i učinaka djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

¹ SL L 123, 12.5. 2016., str. 1.

- (47) Ovom se Uredbom poštaju temeljna prava i načela koja su posebno priznata Poveljom, uključujući ljudsko dostojanstvo, pravo na integritet osobe, zabranu nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, pravo na jednakost pred zakonom i nediskriminaciju, prava djeteta, prava starijih osoba, poštovanje privatnog i obiteljskog života, pravo na zaštitu osobnih podataka, pravo na slobodno kretanje i pravo na djelotvoran pravni lijek. Pri provedbi ove Uredbe države članice trebale bi poštovati Povelju.
- (48) Europski nadzornik za zaštitu podataka i Agencija za temeljna prava dali su mišljenja 10. kolovoza 2018.¹ odnosno 5. rujna 2018.²,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

¹ SL C 338, 21.9.2018., str. 22.

² Još nije objavljeno.

Poglavlje I.

Predmet, područje primjene i definicije

Članak 1.

Predmet

Ovom Uredbom jačaju se sigurnosni standardi koji se primjenjuju na osobne iskaznice koje države članice izdaju svojim državljanima i boravišne isprave koje države članice izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji kada ostvaruju svoje pravo slobodnog kretanja u Uniji.

Članak 2.

Područje primjene

Ova se Uredba primjenjuje na:

- (a) osobne iskaznice koje države članice izdaju svojim državljanima kako je navedeno u članku 4. stavku 3. Direktive 2004/38/EZ.

Ova se Uredba ne primjenjuje na identifikacijske isprave koje se izdaju na privremenoj osnovi s rokom važenja kraćim od šest mjeseci;

- (b) potvrde o prijavi koje se u skladu s člankom 8. Direktive 2004/38/EZ izdaju građanima Unije čije je razdoblje boravka u državi članici domaćinu dulje od tri mjeseca i isprave kojima se potvrđuje stalni boravak, a koje se u skladu s člankom 19. Direktive 2004/38/EZ izdaju građanima Unije na zahtjev;
- (c) boravišne iskaznice koje se u skladu s člankom 10. Direktive 2004/38/EZ izdaju članovima obitelji građana Unije koji nisu državljeni države članice i iskaznice stalnog boravka koje se u skladu s člankom 20. Direktive 2004/38/EZ izdaju članovima obitelji građana Unije koji nisu državljeni države članice.

Poglavlje II.

Nacionalne osobne iskaznice

Članak 3.

Sigurnosni standardi/format/specifikacije

1. Osobne iskaznice koje izdaju države članice izrađuju se u formatu ID-1 i sadržavaju strojno čitljivu zonu. Takve se osobne iskaznice temelje na specifikacijama i minimalnim sigurnosnim standardima utvrđenima u dokumentu 9303 ICAO-a i zadovoljavaju zahtjeve utvrđene u točkama (c), (d), (f) i (g) Priloga Uredbi (EZ) br. 1030/2002 kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2017/1954.

2. Podatkovni elementi uključeni na osobne iskaznice moraju biti u skladu sa specifikacijama utvrđenima u dijelu 5. dokumenta 9303 ICAO-a.

Odstupajući od prvog podstavka, broj isprave može se unijeti u zonu I., a navođenje roda osobe nije obvezno.

3. Naznačuje se naziv isprave „Osobna iskaznica” ili druga uvriježena nacionalna oznaka na službenom jeziku ili službenim jezicima države članice izdavateljice, kao i riječi „Osobna iskaznica” na barem još jednom službenom jeziku institucija Unije.
4. Na prednjoj strani osobne iskaznice nalazi se dvoslovna oznaka države članice koja izdaje iskaznicu, otisnuta u negativu u plavom pravokutniku i okružena s 12 žutih zvjezdica.
5. Osobne iskaznice sadržavaju visoko siguran nosač podataka na kojem su pohranjeni prikaz lica nositelja iskaznice i dva otiska prstiju, u interoperabilnim digitalnim formatima. Za uzimanje biometrijskih identifikatora države članice primjenjuju tehničke specifikacije kako su utvrđene Odlukom Komisije C (2018) 7767¹.

¹ Odluka Komisije C (2018) 7767 od 30. studenoga 2018. o utvrđivanju tehničkih specifikacija za jedinstveni format boravišnih dozvola za državljane trećih zemalja.

6. Nosač podataka ima dostatan kapacitet i sposobnost jamčiti cjelovitost, autentičnost i povjerljivost podataka. Pohranjenim podacima može se pristupiti beskontaktno i oni se osiguravaju kako je predviđeno Odlukom C (2018)7767. Države članice razmjenjuju informacije koje su potrebne za utvrđivanje vjerodostojnosti nosača podataka te za pristup biometrijskim podacima iz stavka 5. i njihovu provjeru.
7. Djeca mlađa od 12 godina mogu se izuzeti od obveze davanja otisaka prstiju.
Djeca mlađa od 6 godina izuzeta su od obveze davanja otisaka prstiju.
Osobe kod kojih je uzimanje otisaka prstiju fizički nemoguće izuzete su od obveze davanja otisaka prstiju.
8. Kada je to nužno i proporcionalno cilju koji treba ostvariti, države članice smiju unositi takve pojedinosti i primjedbe za upotrebu na nacionalnoj razini koje su potrebne u skladu s nacionalnim pravom. Kao rezultat toga ne umanjuju se učinkovitost minimalnih sigurnosnih standarda i prekogranična kompatibilnost osobnih iskaznica.
9. Ako države članice u osobnu iskaznicu upgrade dvojno sučelje ili zasebni nosač podataka, dodatni nosač podataka mora biti uskladen s relevantnim normama ISO i ne smije utjecati na nosač podataka iz stavka 5.

10. Ako države članice na osobne iskaznice pohranjuju podatke radi mogućnosti korištenja elektroničkim uslugama kao što su e-uprava i e-poslovanje, takvi podaci prikupljeni na nacionalnoj razini odvajaju se fizički ili logički od biometrijskih podataka iz stavka 5.
11. Ako države članice osobnim iskaznicama dodaju dodatna sigurnosna obilježja, rezultat toga ne smije biti umanjenje prekogranične kompatibilnosti takvih osobnih iskaznica i učinkovitosti minimalnih sigurnosnih standarda.

Članak 4.

Rok važenja

1. Najkraći rok važenja osobnih iskaznica je pet godina, a najdulji deset godina.
2. Odstupajući od stavka 1., države članice mogu predvidjeti rok važenja:
 - (a) kraći od pet godina za osobne iskaznice izdane maloljetnicima;
 - (b) u iznimnim slučajevima, kraći od pet godina za osobne iskaznice koje se izdaju osobama u posebnim i ograničenim okolnostima i ako je njihov rok važenja ograničen u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom;
 - (c) dulji od 10 godina za osobne iskaznice izdane osobama koje imaju 70 ili više godina.

3. Ako je privremeno fizički nemoguće uzimanje otiska i jednog od prstiju podnositelja zahtjeva, države članice izdaju osobnu iskaznicu s rokom važenja od 12 mjeseci ili manje.

Članak 5.

Postupno ukidanje

1. Osobne iskaznice koje ne ispunjavaju zahtjeve utvrđene u članku 3. prestaju važiti po njihovu isteku ili ... [deset godina nakon datuma početka primjene ove Uredbe], ovisno o tome što nastupi ranije.
2. Odstupajući od stavka 1.:
 - (a) osobne iskaznice koje ne zadovoljavaju minimalne sigurnosne standarde utvrđene u dijelu 2. dokumenta 9303 ICAO-a ili koje ne sadržavaju funkcionalnu strojno čitljivu zonu, kako je definirana u stavku 3., prestaju važiti po njihovu isteku ili ... [pet godina nakon datuma početka primjene ove Uredbe], ovisno o tome što nastupi ranije.
 - (b) osobne iskaznice osoba koje ... [datum početka primjene ove Uredbe] imaju 70 ili više godina, a koje zadovoljavaju minimalne sigurnosne standarde utvrđene u dijelu 2. dokumenta 9303 ICAO-a i koje sadržavaju funkcionalnu strojno čitljivu zonu, kako je definirana u stavku 3., prestaju važiti po njihovu isteku.

3. Za potrebe stavka 2., funkcionalna strojno čitljiva zona znači:

- (a) strojno čitljiva zona u skladu s dijelom 3. dokumenta 9303 ICAO-a; ili
- (b) bilo koja druga strojno čitljiva zona za koju država članica izdavateljica dostavi obavijest o pravilima potrebnima za čitanje i prikazivanje podataka sadržanih u njoj, osim ako neka država članica do ... [datum početka primjene ove Uredbe] obavijesti Komisiju da nema kapacitete za čitanje i prikazivanje tih podataka.

Po primitku obavijesti iz prvog podstavka točke (b) Komisija o tome obavješćuje dotičnu državu članicu i Vijeće.

Poglavlje III.

Boravišne isprave za građane unije

Članak 6.

Minimalne informacije koje treba navesti

Na boravišnim ispravama koje države članice izdaju građanima Unije navodi se najmanje sljedeće:

- (a) naziv isprave na službenom jeziku ili službenim jezicima dotične države članice i na barem još jednom službenom jeziku institucija Unije;

- (b) jasno upućivanje na to da je isprava izdana građaninu Unije u skladu s Direktivom 2004/38/EZ;
- (c) broj isprave;
- (d) ime (prezime i ime (imena)) nositelja;
- (e) datum rođenja nositelja;
- (f) informacije koje je potrebno navesti na potvrdomama o prijavi i ispravama kojima se potvrđuje stalni boravak, a koje se izdaju u skladu s člancima 8. i 19. Direktive 2004/38/EZ;
- (g) tijelo koje izdaje ispravu;
- (h) na prednjoj strani, dvoslovnu oznaku države članice koja izdaje ispravu, otisnutu u negativu u plavom pravokutniku i okruženu s dvanaest žutih zvjezdica.

Ako država članica odluči uzeti otiske prstiju, na odgovarajući način primjenjuje se članak 3. stavak 7.

Osobe za koje je uzimanje otiska prstiju fizički nemoguće izuzete su od obveze davanja otiska prstiju.

Poglavlje IV.

Boravišne iskaznice za članove obitelji koji nisu državljeni države članice

Članak 7.

Jedinstveni format

1. Kada države članice izdaju boravišne iskaznice članovima obitelji građana Unije koji nisu građani države članice, upotrebljavaju isti format koji je utvrđen Uredbom (EZ) br. 1030/2002, kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2017/1954, i proveden Odlukom C(2018)7767.
2. Odstupajući od stavka 1., na iskaznici se navodi naziv „Boravišna iskaznica ” odnosno „Iskaznica stalnog boravka”. Države članice naznačuju da su te isprave izdane članu obitelji građanina Unije u skladu s Direktivom 2004/38/EZ. U tu svrhu države članice koriste standardiziranu oznaku „Član obitelji EU čl. 10. DIR 2004/38/EZ” odnosno „Član obitelji EU čl. 20. DIR 2004/38/EZ” u podatkovnom polju [10], kako je navedeno u Prilogu Uredbi (EZ) br. 1030/2002, kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2017/1954.

3. Države članice smiju u skladu s nacionalnim pravom unositi podatke koji će se upotrebljavati na nacionalnoj razini. Kada unose i pohranjuju te podatke, države članice poštuju zahtjeve utvrđene u članku 4. drugom stavku Uredbe (EZ) br. 1030/2002, kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2017/1954.

Članak 8.

Postupno ukidanje postojećih boravišnih iskaznica

1. Boravišne iskaznice za članove obitelji građana Unije koji nisu državljeni države članice koje ne zadovoljavaju zahtjeve iz članka 7. prestaju važiti po njihovu isteku ili ... [pet godina nakon datuma početka primjene ove Uredbe], ovisno o tome što nastupi ranije.
2. Odstupajući od stavka 1., boravišne iskaznice za članove obitelji građana Unije koji nisu državljeni države članice koje ne zadovoljavaju minimalne sigurnosne standarde utvrđene u dijelu 2. dokumenta 9303 ICAO-a ili koje ne sadržavaju funkcionalnu strojno čitljivu zonu u skladu s dijelom 3. dokumenta 9303 ICAO-a prestaju važiti po njihovu isteku ili ... [dvije godine nakon datuma početka primjene ove Uredbe], ovisno o tome što nastupi ranije.

Poglavlje V.

Zajedničke odredbe

Članak 9.

Točka za kontakt

1. Svaka država članica imenuje barem jedno središnje tijelo kao točku za kontakt za provedbu ove Uredbe. Ako je država članica odredila više od jednog središnjeg tijela, ona određuje koje će od tih tijela biti točka za kontakt za provedbu ove Uredbe. Ona naziv tog tijela priopćuje Komisiji i ostalim državama članicama. Ako država članica promijeni svoje imenovano tijelo, o tome obavješćuje Komisiju i ostale države članice.
2. Države članice osiguravaju da su točke za kontakt upoznate s relevantnim uslugama za informiranje i podršku na razini Unije koje su uključene u jedinstveni digitalni pristupnik utvrđen u Uredbi (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća¹ te da s njima mogu surađivati.

¹ Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 295, 21.11.2018, str. 1).

Članak 10.
Prikupljanje biometrijskih identifikatora

1. Biometrijske identifikatore prikuplja isključivo kvalificirano i propisno ovlašteno osoblje koje imenuju tijela nadležna za izdavanje osobnih iskaznica ili boravišnih iskaznica, a takvo prikupljanje provodi se u svrhu integracije na visoko siguran nosač podataka predviđen u članku 3. stavku 5. za osobne iskaznice i članku 7. stavku 1. za boravišne iskaznice. Odstupajući od prve rečenice, otiske prstiju prikuplja isključivo kvalificirano i propisno ovlašteno osoblje tih tijela, osim u slučaju zahtjeva podnesenih diplomatskim i konzularnim tijelima države članice.

Kako bi se osigurala podudarnost biometrijskih identifikatora s identitetom podnositelja zahtjeva, podnositelj zahtjeva mora se osobno pojaviti barem jednom tijekom postupka izdavanja za svaki zahtjev.

2. Države članice osiguravaju da su uspostavljeni odgovarajući i djelotvorni postupci za prikupljanje biometrijskih identifikatora te da su ti postupci u skladu s pravima i načelima utvrđenima u Povelji, Konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda te Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta.

U slučaju poteškoća pri prikupljanju biometrijskih identifikatora države članice osiguravaju da su uspostavljeni odgovarajući postupci kojima se poštije dostojanstvo osobe čiji se biometrijski identifikatori prikupljaju.

3. Osim ako su potrebni u svrhu obrade u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom, biometrijski identifikatori pohranjeni u svrhu personalizacije osobnih iskaznica ili boravišnih isprava čuvaju se na visoko siguran način i samo do datuma preuzimanja isprave, a u svakom slučaju najdulje 90 dana od datuma izdavanja te isprave. Nakon isteka tog razdoblja biometrijski identifikatori odmah se brišu ili uništavaju.

Članak 11.

Zaštita osobnih podataka i odgovornost

1. Ne dovodeći u pitanje Uredbu (EU) 2016/679, države članice osiguravaju sigurnost, cjelovitost, autentičnost i povjerljivost podataka koji su prikupljeni i pohranjeni za potrebe ove Uredbe.
2. Za potrebe ove Uredbe tijela odgovorna za izdavanje osobnih iskaznica i boravišnih isprava smatraju se voditeljem obrade iz članka 4. točke 7. Uredbe (EU) 2016/679 i imaju odgovornost za obradu osobnih podataka.

3. Države članice osiguravaju da nadzorna tijela mogu u potpunosti izvršavati svoje zadaće iz Uredbe (EU) 2016/679, uključujući pristup svim osobnim podacima i svim potrebnim informacijama, kao i pristup svim prostorijama ili opremi za obradu podataka nadležnih tijela.
4. Suradnja s vanjskim pružateljima usluga ne isključuje bilo kakvu odgovornost države članice koja proizlazi iz prava Unije ili nacionalnog prava zbog kršenja obveza u pogledu osobnih podataka.
5. Informacije u strojno čitljivom obliku uključuju se u osobnu iskaznicu ili boravišnu ispravu samo u skladu s ovom Uredbom i nacionalnim pravom države članice izdavateljice.
6. Biometrijski podaci pohranjeni na nosaču podataka na osobnim iskaznicama i boravišnim ispravama upotrebljavaju se samo u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom od strane propisno ovlaštenog osoblja nadležnih nacionalnih tijela i agencija Unije za potrebe provjere:
 - (a) autentičnosti osobne iskaznice ili boravišne isprave;
 - (b) identiteta nositelja putem izravno dostupnih usporedivih obilježja, ako je davanje osobne iskaznice ili boravišne isprave na uvid propisano zakonom.

7. Države članice održavaju i jednom godišnje dostavljaju Komisiji popis nadležnih tijela s pristupom biometrijskim podacima pohranjenima na nosaču podataka iz članka 3. stavka 5. ove Uredbe. Komisija na internetu objavljuje kompilaciju takvih nacionalnih popisa.

Članak 12.

Praćenje

Komisija do ... [12 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe] uspostavlja detaljan program za praćenje ostvarenja, rezultata i učinaka ove Uredbe, uključujući njezin učinak na temeljna prava.

U programu praćenja utvrđuju se sredstva i vremenski razmaci za prikupljanje podataka i drugih potrebnih dokaza. Navode se mjere koje će Komisija i države članice poduzeti pri prikupljanju i analizi podataka i drugih dokaza.

Države članice Komisiji dostavljaju podatke i druge dokaze potrebne za takvo praćenje.

Članak 13.

Izvješćivanje i evaluacija

1. Komisija dvije godine i 11 godina nakon datuma početka primjene ove Uredbe Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru podnosi izvješće o njezinoj provedbi, osobito u pogledu zaštite temeljnih prava i osobnih podataka.
2. Šest godina nakon datuma početka njezine primjene, a zatim svakih šest godina, Komisija provodi evaluaciju ove Uredbe i glavne zaključke predstavlja u izvješću Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru. U tom se izvješću posebno razmatra sljedeće:
 - (a) učinak ove Uredbe na temeljna prava;
 - (b) mobilnost građana Unije;
 - (c) djelotvornost biometrijske provjere u osiguravanju sigurnosti putnih isprava;
 - (d) mogućnost uporabe boravišnih iskaznica kao putnih isprava;
 - (e) mogućnost daljnog vizualnog usklađivanja osobnih iskaznica;

- (f) potreba za uvođenjem zajedničkih sigurnosnih obilježja identifikacijskih isprava koje se koriste na privremenoj osnovi radi njihova boljeg priznavanja.
3. Države članice i relevantne agencije Unije dostavljaju Komisiji sve informacije potrebne za pripremu tih izvješća.

Članak 14.

Dodatne tehničke specifikacije

1. Kako bi se, prema potrebi, osiguralo da su osobne iskaznice i boravišne isprave iz članka 2. točaka (a) i (c) u skladu s budućim minimalnim sigurnosnim standardima, Komisija provedbenim aktima utvrđuje dodatne tehničke specifikacije koje se odnose na sljedeće:
- (a) dodatna sigurnosna obilježja i zahtjeve koji uključuju više standarde zaštite od krivotvorenja i falsificiranja;
- (b) tehničke specifikacije za nosač podataka za biometrijska obilježja iz članka 3. stavka 5. i njihovu sigurnost, uključujući sprečavanje neovlaštenog pristupa i pojednostavljenje provjere;
- (c) zahtjeve u pogledu kvalitete i zajedničke tehničke standarde za prikaz lica i otiske prstiju.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 15. stavka 2.

2. U skladu s postupkom iz članka 15. stavka 2., može se odlučiti da specifikacije iz ovog članka budu tajne i da se ne objavljuju. U tom su slučaju one dostupne samo tijelima koja države članice odrede nadležnim za tiskanje te osobama koje propisno ovlasti država članica ili Komisija.
3. Svaka država članica imenuje jedno tijelo koje je odgovorno za tiskanje osobnih iskaznica i jedno tijelo koje je odgovorno za tiskanje boravišnih iskaznica za članove obitelji građana Unije te imena tih tijela priopćuje Komisiji i ostalim državama članicama. Države članice imaju pravo promijeniti ta imenovana tijela te o tome obavješćuju Komisiju i ostale države članice.

Države članice mogu također odlučiti imenovati jedinstveno tijelo koje je odgovorno za tiskanje i osobnih iskaznica i boravišnih iskaznica za članove obitelji građana Unije te imenovati tijela priopćuju Komisiji i ostalim državama članicama.

Dvije ili više država članica također mogu odlučiti imenovati jedinstveno tijelo u te svrhe te o tome obavješćuju Komisiju i ostale države članice.

Članak 15.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor osnovan člankom 6. Uredbe (EZ) br. 1683/95. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011. Ako odbor ne da nikakvo mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta i primjenjuje se članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 16.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od ... [24 mjeseca od datuma stupanja na snagu ove Uredbe].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u ...

Za Europski parlament

Predsjednik

Za Vijeće

Predsjednik